

Aanvullend statistisch onderzoek voor VHG; branchevereniging voor ondernemers in de groene sector

VHG-leden boekten 8,3 procent meer omzet in het tweede kwartaal van 2019 dan in dezelfde periode een jaar eerder. De omzet van VHG-leden stijgt daarmee bijna vier jaar op rij. De omzet van de vakgroep hoveniers groeide voor het derde jaar op rij. Nog steeds ervaart bijna de helft van de ondernemers in de groene sector een tekort aan arbeidskrachten. Daarnaast daalde het aantal vergunningen voor nieuwbouwwoningen voor het tweede kwartaal op rij, wat in de toekomst mogelijk tot minder opdrachten voor de groene sector kan leiden. Desondanks hebben ondernemers in de hoveniersbranche positieve verwachtingen voor het economisch klimaat, de omzet en personeelssterkte.

INHOUD

Omzet VHG-leden stijgt ruim 8 procent in tweede kwartaal 2019	2
Omzetstijging voor alle VHG-vakgroepen, behalve boomspecialisten	2
Hoogste omzetniveau hoveniers en groenvoorzieners.....	3
Kwartaalvergelijking: stijging omzet drie vakgroepen	3
Meer opgeleverde nieuwbouwwoningen dan jaar eerder.....	4
Aantal vergunde nieuwbouwwoningen neemt wederom af.....	4
Personeelstekort nog steeds grootste belemmering	5
Positieve verwachtingen derde kwartaal.....	5
Toename orderontvangst, inkoopwaarde en concurrentiepositie	6
Eerste stijging aantal verkochte bestaande eengezinswoningen in 1,5 jaar	6
Vertrouwen van ondernemers en consumenten gestegen	7

Omzet VHG-leden stijgt ruim 8 procent in tweede kwartaal 2019

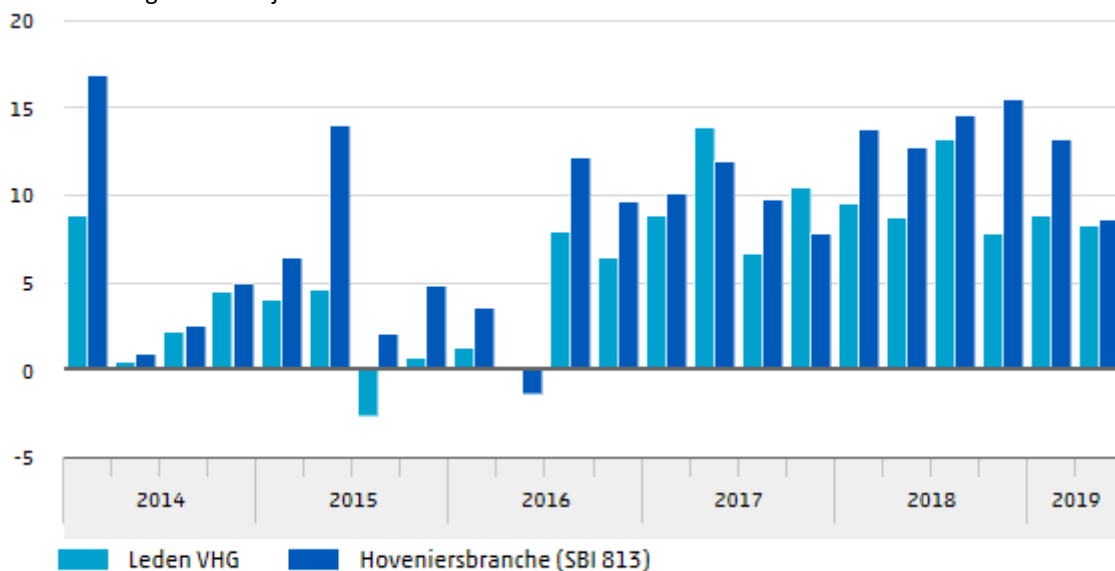
De omzet van VHG-leden ¹⁾ nam met 8,3 procent toe in het tweede kwartaal van 2019 vergeleken met dezelfde periode een jaar eerder. De omzet van VHG-leden stijgt daarmee bijna 4 jaar op rij. In de hoveniersbranche ²⁾ nam de omzet met 8,6 procent toe.

1) De omzetontwikkeling is berekend over alle VHG-leden, exclusief sociale werkvoorzieningen (ongeveer 40 bedrijven).

2) Verschil in omzetontwikkeling kan mede worden veroorzaakt doordat niet alle VHG-leden onder [SBI-code 813](#) staan ingeschreven.

Omzetontwikkeling VHG-leden en hoveniersbranche

%-verandering t.o.v. een jaar eerder

Maatwerktabel: [Omzetontwikkeling VHG](#)

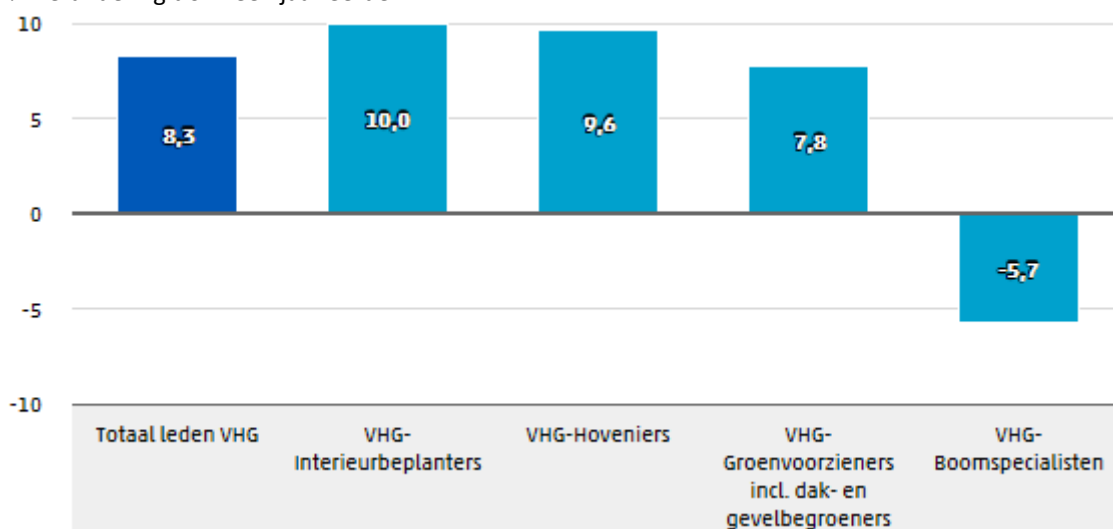
StatLine: [Zakelijke dienstverlening; omzetontwikkeling](#)

Omzetstijging voor alle VHG-vakgroepen, behalve boomspecialisten

Bij drie van de vier vakgroepen nam de omzet toe in het tweede kwartaal van 2019. Interieurbeplanters boekten 10 procent meer omzet, gevolgd door hoveniers met 9,6 procent en groenvoorzieners, inclusief dak- en gevelbegroeners, met 7,8 procent. Bij deze drie vakgroepen stijgt de omzet al minimaal 3 jaar op rij. Boomspecialisten zetten 5,7 procent minder om dan een jaar eerder.

Omzetontwikkeling VHG-vakgroepen 2^e kwartaal 2019

%-verandering t.o.v. een jaar eerder

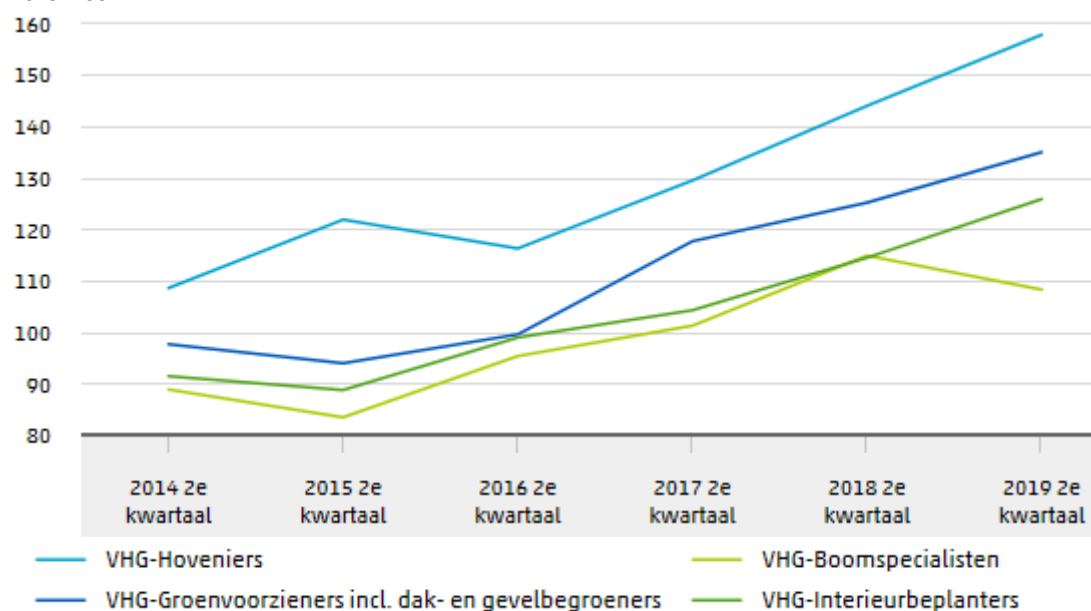
Maatwerktabel: [Omzetontwikkeling VHG](#)

Hoogste omzetniveau hoveniers en groenvoorzieners

Niet eerder bereikten de VHG-vakgroepen hoveniers en groenvoorzieners zo'n hoog omzetniveau in een tweede kwartaal. Boomspecialisten boekten in het tweede kwartaal van 2018 meer omzet dan in 2019 en voor interieurbeplanters lag de omzet hoger in het tweede kwartaal van 2010-2012.

Omzetindices VHG-vakgroepen

2015=100

Maatwerktabel: [Omzetontwikkeling VHG](#)

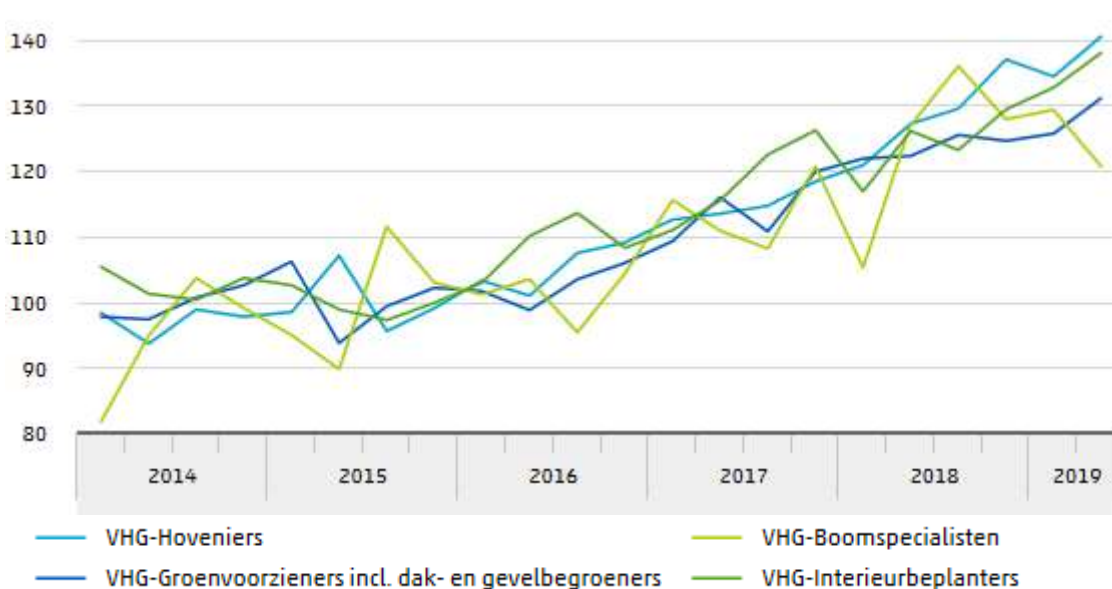
Kwartaalvergelijking: stijging omzet drie vakgroepen

Hoveniers boekten in het tweede kwartaal van 2019 een voor seizoenpatroon ³⁾ gecorrigeerde omzetgroei van 4,5 procent ten opzichte van het eerste kwartaal. Ook voor de vakgroepen groenvoorzieners (4,3 procent) en interieurbeplanters (4,1 procent) nam de omzet toe. Voor boomspecialisten daalde de gecorrigeerde omzet met 6,6 procent.

³⁾ In sommige kwartalen liggen omzetten structureel hoger dan in andere. In onderstaande grafiek zijn de omzetontwikkelingen gecorrigeerd voor deze seizoenpatronen. Hierdoor kunnen opeenvolgende kwartalen beter met elkaar vergeleken worden.

Seizoengecorrigeerde omzetindices VHG-vakgroepen

2015=100

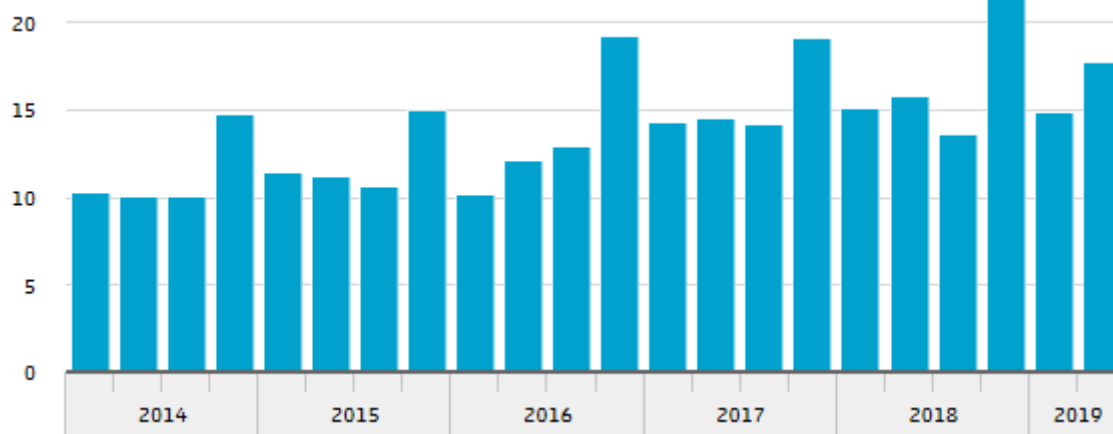

Meer opgeleverde nieuwbouwwoningen dan jaar eerder

In het tweede kwartaal van 2019 zijn bijna 18 duizend nieuwbouwwoningen opgeleverd. Dat is 12 procent meer dan een jaar eerder. De meeste huizen werden opgeleverd in de provincies Noord-Holland (3 351), Zuid-Holland (3 336), Noord-Brabant (2 896) en Gelderland (2 675). In gemeente Amsterdam werden in het eerste kwartaal 1 327 nieuwbouwwoningen opgeleverd. Dat is traditiegetrouw het hoogste aantal van alle gemeenten. Gemeenten Rotterdam (668), Utrecht (550), Eindhoven (513), en Groningen (470) maken de top-vijf compleet. De oplevering van nieuwbouwwoningen zorgt doorgaans voor nieuwe opdrachten voor ondernemers in de groene sector.

Aantal opgeleverde woningen

Aantal x 1 000

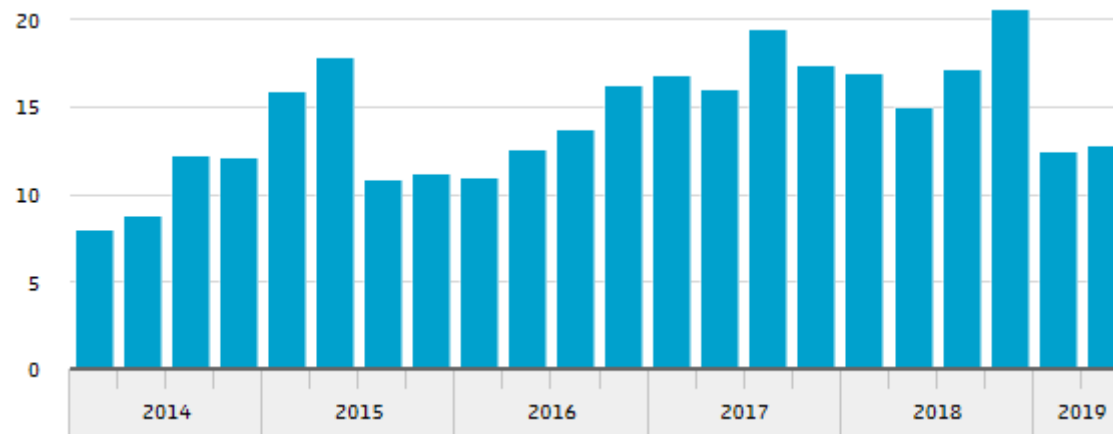
[StatLine: Voorraad woningen](#)

Aantal vergunde nieuwbouwwoningen neemt wederom af

Voor de bouw van bijna 13 duizend woningen werd een vergunning afgegeven in het tweede kwartaal van 2019. Dat is ruim 14 procent minder dan in het tweede kwartaal van 2018. Ook in het eerste kwartaal was het aantal vergunde nieuwbouwwoningen lager dan een jaar eerder. Daarnaast zijn diverse bouwprojecten onzeker geworden door de uitspraak van de Raad van State eind mei 2019 over stikstofuitstoot. Het aantal vergunde nieuwbouwwoningen is een vroege indicator voor de hoeveelheid woningen die in de nabije toekomst gebouwd worden. De gemiddelde doorlooptijd vanaf de vergunningverlening is circa twee jaar.

Aantal verleende vergunningen voor nieuwbouwwoningen

Aantal x 1 000

[StatLine: Nieuwbouwwoningen; afgegeven vergunningen](#)

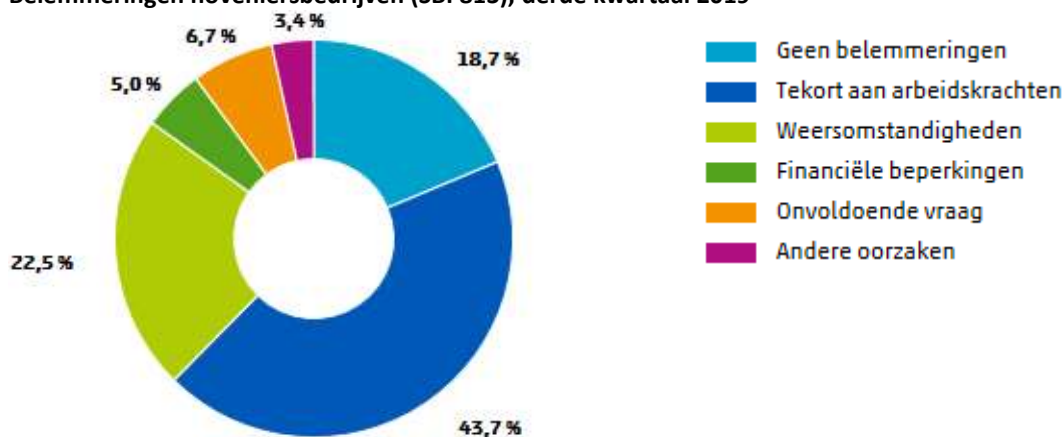
[CBS: Aantal vergunde nieuwbouwwoningen neemt wederom af](#)

Personeelstekort nog steeds grootste belemmering

Bijna 44 procent van de ondernemers in de groene sector ervaart een tekort aan arbeidskrachten. Dat is 3 procent minder dan de recordhoogte van vorig kwartaal. Sinds medio 2017 speelt een tekort aan personeel voor minimaal een kwart van de ondernemers.

Ruim 1 op de 5 ondernemers geeft aan belemmerd te worden door weersomstandigheden. Het aantal ondernemers dat te kampen heeft met onvoldoende vraag of financiële beperkingen is vergelijkbaar met een jaar eerder.

Belemmeringen hoveniersbedrijven (SBI 813), derde kwartaal 2019

StatLine: [Conjunctuurenquête](#)

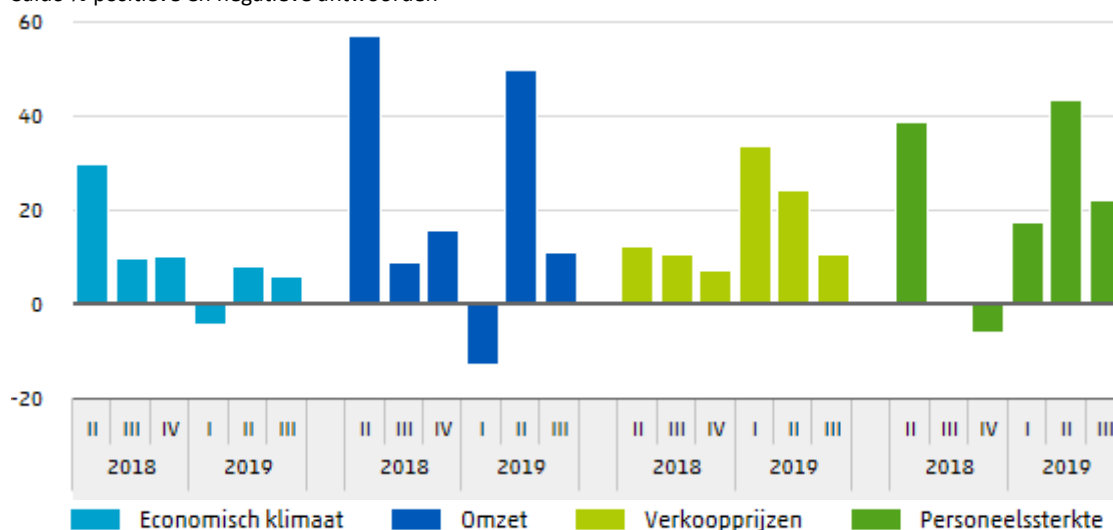
Positieve verwachtingen derde kwartaal

Per saldo zijn de verwachtingen voor het economisch klimaat, de omzet, verkoopprijzen en personeelssterkte voor het derde kwartaal van 2019 positief. Per saldo verwacht ruim een vijfde van de ondernemers een personeelsuitbreiding in het derde kwartaal. Een jaar eerder was dit nog 1 procent.

De overige verwachtingen zijn vergelijkbaar met een jaar eerder.

Verwachtingen hoveniersbedrijven (SBI 813), derde kwartaal 2019

Saldo % positieve en negatieve antwoorden

StatLine: [Conjunctuurenquête](#)

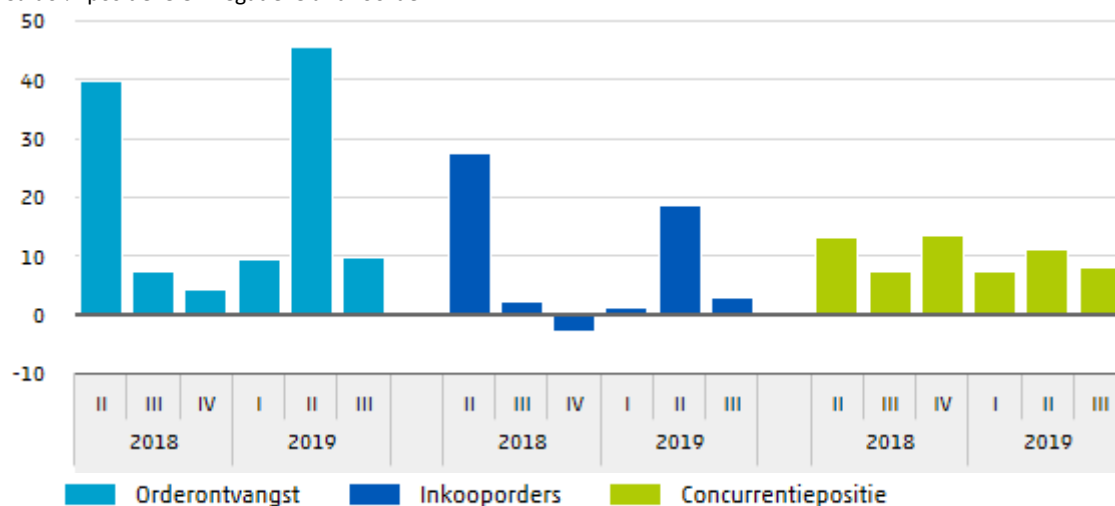
Toename orderontvangst, inkoopwaarde en concurrentiepositie

Per saldo verwacht bijna 10 procent van de ondernemers meer orders te ontvangen. Dat is vergelijkbaar met een jaar eerder. Deze verwachting is daarmee 2,5 jaar op rij positief.

Per saldo verwacht een 3 procent van de ondernemers meer inkooporders te plaatsen. Bijna 10 procent van de ondernemers geeft aan dat de concurrentiepositie in Nederland is verbeterd in het afgelopen kwartaal. Deze indicator is daarmee ruim drie jaar op rij positief.

Verwachtingen hoveniersbedrijven (SBI 813), derde kwartaal 2019

Saldo % positieve en negatieve antwoorden

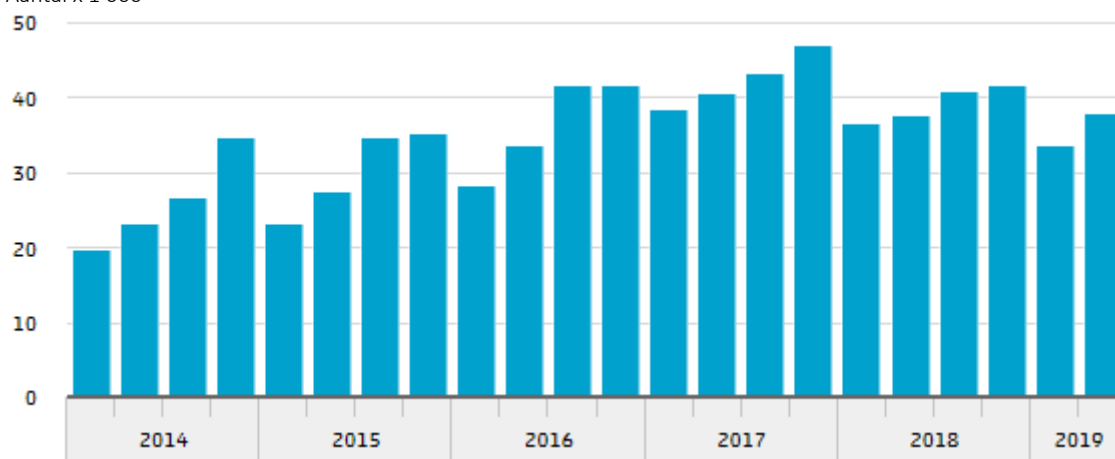
StatLine: [Conjunctuurenquête](#)

Eerste stijging aantal verkochte bestaande eengezinswoningen in 1,5 jaar

Het aantal verkochte bestaande eengezinswoningen kwam in het tweede kwartaal van 2019 uit op 38 duizend woningen. Dat is een lichte stijging van 0,7 procent ten opzichte van het tweede kwartaal van 2018. In de voorgaande vijf kwartalen daalde het aantal verkopen nog in vergelijking met een jaar eerder. De meeste eengezinswoningen werden verkocht in de provincies Zuid-Holland (11 duizend), Noord-Holland (8 duizend) en Noord-Brabant (8 duizend). Bijna de helft van alle verkochte eengezinswoningen in het tweede kwartaal was een tussenwoning (47 procent), gevolgd een hoekwoning (19 procent), een vrijstaande woning (19 procent) en een 2-onder-1-kapwoning (15 procent). De meeste eengezinswoningen werden verkocht in het tweede kwartaal van 2017 (47 duizend), de minste in het tweede kwartaal van 2013 (15 duizend). De verkoop van bestaande eengezinswoningen kan nieuwe opdrachten, zoals tuinrenovaties, opleveren voor ondernemers in de groene sector.

Aantal verkochte bestaande eengezinswoningen

Aantal x 1 000

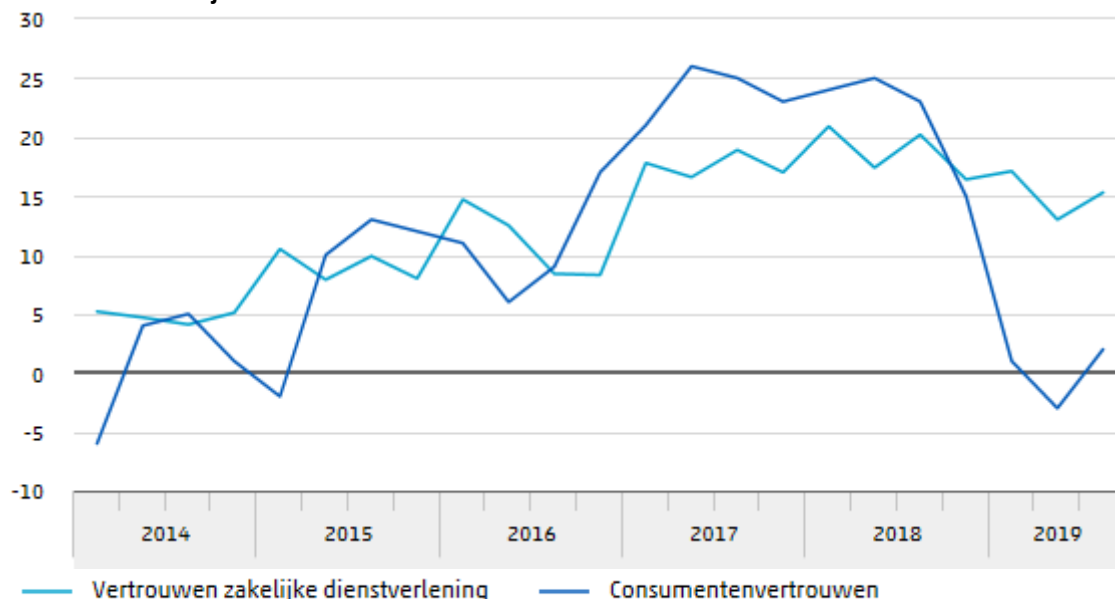
StatLine: [Bestaande koopwoningen](#)

Vertrouwen van ondernemers en consumenten gestegen

Het vertrouwen onder de zakelijke dienstverleners, waaronder ondernemers in de groene sector, komt voor het derde kwartaal 2019 op 15,3 uit. Dit is 2 punten hoger dan het voorgaande kwartaal. Het vertrouwen is zes jaar onafgebroken positief en ligt ruim boven het gemiddelde sinds de start van de meting in 2008. Het ondernemersvertrouwen is gebaseerd op de (seizoen gecorrigeerde saldi van de) gerealiseerde ontwikkeling van de omzet, het economisch klimaat in het vorige kwartaal en de verwachte ontwikkeling van de omzet in het lopende kwartaal.

De stemming onder consumenten heeft in het derde kwartaal van 2019 een waarde van 2 en ligt daarmee 5 punten hoger dan een kwartaal eerder. Vorig kwartaal was het vertrouwen van consumenten nog negatief. Zowel het oordeel over het economisch klimaat als de koopbereidheid is verbeterd. Met 2 ligt het consumentenvertrouwen in juli iets boven het gemiddelde over de afgelopen twintig jaar. Het vertrouwen bereikte in januari 2000 de hoogste stand ooit (36). Het dieptepunt werd bereikt in maart 2013 (-41).

Vertrouwen zakelijke dienstverleners en consumenten

StatLine: [Ondernemersvertrouwen](#)   StatLine: [Consumentenvertrouwen](#)